

Wetsinge Gron.: *Wetsen*. De gezamenlijke naam van twee *wierdedorpen in de gemeente Winsum ten N. van Sauwerd, namelijk *Groot-Wetsinge* en *Klein-Wetsinge*. In 1840 is de 13de-eeuwse tufstenen kerk van Groot-Wetsinge afgebroken. In 1893 werden nog drie opgedolven zerken overgebracht naar het *Museum van Oudheden te Groningen. Op het kerkhof staan nog verspreide grafzerken en gietijzeren graftekens; de contouren van de voormalige kerk zijn op grond van archeologisch onderzoek op het kerkhof aangegeven. De vervallen pastorie dateert gedeeltelijk uit de Middeleeuwen. Ze wordt gerestaureerd en omgebouwd tot logement.

Klein-Wetsinge bezit wel een kerk (1846), voorts een windmolen, 'Eureka' (1872). De Onstaborg ten N.O. van Klein-Wetsinge (niet te verwarren met de Onstaborg te Sauwerd) werd in 1801 afgebroken.

Ten N. van de dorpen verbindt het *Wetsingermaar* de Oude Ae (gemeentegrens met Bedum) met het Oude Diepje (oude loop van het Reitdiep); een van de lobben hier heet

Wetsingeruiterdijk. Ten O. van de plaatsjes loopt de *Wetsingertocht*.

In de 11de eeuw *Uurkingi*, de 14de eeuw *Wetsingh* en de 15de eeuw *Wetschum*, *Wessinge* en *Wetsinghe*. Mogelijke betekenis: bij de lieden van *Wirki* (mansnaam). Groot-Wetsinge is overigens kleiner dan Klein-Wetsinge; 'Groot' en 'Klein' slaan op de grootte van de wierde. *Schimpnaam voor de bewoners: *Katten*.

Lit.: J.W. Boersma, 'Het archeologisch onderzoek van de kerkstee van Groot-Wetsinge', *GHJ* 1997, 9-29; Formsa, *Ommelander borgen en steenhuisen*, 472-476; G.D. Boonstra-Ludden, *Adorp, Sauwerd en Wetsinge in oude foto's* (Groningen 1973); J.A. Feith, 'Grafsteenen uit de voormalige kerk te Wetsinge', *GVA* 1909, 84-98.